

ΕΞΩΠΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΧΕΙΜΩΝΑΣ 1999 - 2000 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ

ΣΕΛΙΔΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ:

ΑΡΗΣ ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΜΑΡΑΓΔΗΣ, ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ:

Ο ΚΙΡΙΛ ΤΟΡΑΛΟΝ ΣΤΙΣ Μ. ΤΖΕΛΙΟΥ-ΤΖΟΥΛΗ ΚΑΙ Γ. ΚΑΣΤΕΛΛΑΝΟΥ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: ΜΑΡΙΑ ΤΟΛΟΥΔΗ

ΠΟΙΗΣΗ:

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΕΗΣ, ΕΛΕΝΗ ΜΑΧΑΙΡΑ, ΕΛΕΝΑ ΝΟΥΣΙΑ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ,
ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΟΥΡΑΚΗΣ, ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ΧΑΡΗΣ ΤΖΟΥΛΗΣ,
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜ

ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ:

ΚΩΣΤΑΣ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΥΔΙΚΟΣ, ΕΛΕΝΗ ΣΤΟΥΜΠΟΥ,
ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΟΤΤΑΣ, ΣΤΕΛΙΟΣ ΦΩΚΟΣ

ΜΕΛΕΤΗ:

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤ. ΓΑΒΑΛΑΣ, Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ, Ι. Ν. ΒΑΣΙΛΑΡΑΚΗΣ
ΔΟΚΙΜΙΟ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΒΟΥΖΗΣ

ΑΝΤΙΓΡΑΦΕΣ: ΑΛΕΚΟΥ ΦΩΤΙΑΔΗ: ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΕΙΔΥΛΛΙΑ

ΧΡΟΝΙΚΑ:

ΜΑΡΙΑ ΜΟΥΤΑΦΗ, ΕΛΕΝΗ ΚΟΝΙΔΑΡΗ, ΘΑΝΑΣΗΣ Β. ΚΟΥΓΚΟΥΛΟΣ
ΚΡΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΥ: ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΘΑΝΑΣΗΣ ΒΕΝΕΤΗΣ

ΔΙΠΛΟ ΤΕΥΧΟΣ 12-13

◊ θεωρία και Λογοτεχνικά Περιοδικά

Στην πρόσφατη Πανελλήνια Συνάντηση Λογοτεχνικών Περιοδικών στην Πάτρα (βλ. σχετικό κείμενο στο παρόν τεύχος) τέθηκε στο περιβώριο των συζητήσεων και των ανακοινώσεων ένα σημαντικό ζήτημα για την ύπαρξη των περιοδικών λόγου και τέχνης. Σημειώθηκε, από αρκετούς συμμετέχοντες, μια υποχώρηση από τη συστηματική παρακολούθηση της τρέχουσας λογοτεχνικής παραγωγής, η οποία ακολουθήθηκε από διεύρυνση και, σε ορισμένες περιπτώσεις, υπερεκτίμηση του θεωρητικού λόγου. Με άλλα λόγια, θα λέγαμε, μια μετατόπιση από τα λογοτεχνικά κείμενα στα αναγνωστικά παρα-κείμενα.

Πράγματι, έστω και ένα πρόχειρο ξεφύλλισμα τυχαίων τευχών ή τόμων λογοτεχνικών εντύπων θα επιβεβαιώνει την παραπάνω διαπίστωση, αφού σημαντικό ποσοστό της ύλης αφορά ογκώδη και πολυσέλιδα αφιερώματα, εκτεταμένες μελέτες, φιλολογικά δοκίμια και βιβλιοκριτική. Ακόμη, ενισχυτικό στοιχείο αποτελεί η, σποραδική προς το παρόν, έκδοση καθαρά θεωρητικών περιοδικών για τη λογοτεχνία αλλά και η αισθητή αύξηση του χώρου που παραχωρούν οι εφημερίδες σε ειδικά ένθετα για το βιβλίο. Ωστόσο, αυτό που δεν μπορούμε να αποδεχτούμε χωρίς αντίλογο είναι πως η λοξοδρόμηση προς τη θεωρία αποδεικνύει παρακμή ή φθορά του λογοτεχνικού τύπου.

Θα συμφωνήσουμε ανεπιφύλακτα με όσους φίλους (π.χ. Πορφύρας, τεύχ. 92, σελ. 125-126) υποστηρίζουν πως τα τελευταία πενήντα χρόνια ο λόγος για τη λογοτεχνία κυριάρχησε στο πνευματικό πεδίο ίσως περισσότερο από την ίδια την ποίηση και την πεζογραφία της περιόδου, με την έννοια ότι νέα κινήματα εμφανίστηκαν

κατεξοχήν στην περιοχή της σκέψης ενώ η λογοτεχνία κυοφορήθηκε στα ασφαλή όρια των ριζοσπαστικών τάσεων των πρώτων δεκαετιών του αιώνα. Επομένως, αναλογικά η κυριαρχία αυτή επηρέασε και τα αντίστοιχα περιοδικά. Θα προσθέταμε, μάλιστα, πως η πληθώρα καινούριων λογοτεχνικών τίτλων που παρατηρείται σήμερα, σε τέτοιο καταγιστικό ρυθμό ώστε ο σύγχρονος αναγνώστης αδυνατεί να παρακολουθήσει την εκδοτική αγορά, επιβάλλει στα λογοτεχνικά έντυπα, που λειτουργούν ως διαμεσολαβητές, να ενισχύσουν την κριτική τους τοποθέτηση, άρα να ανοιχτούν περισσότερο προς τη θεωρία. Εξάλλου, οφείλουμε να θυμίσουμε πως στο ίδιο χρονικό διάστημα, του δεύτερου μισού του εικοστού αιώνα, η διάσταση μεταξύ θεωρητικών και λογοτεχνικών κειμένων, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τη γλώσσα και το ύφος, έχει περιοριστεί και ολοένα και πιο πολύ η θεωρία υιοθετεί τα σχήματα και τις μορφές της λογοτεχνίας.

Όλα αυτά, βέβαια, δεν σημαίνουν ότι αποποιούμαστε το ρόλο του παρατηρητή ή του ανθολόγου της λογοτεχνίας εν τω γεννάσθαι. Αλλά πλέον χρησιμοποιούμε διεξοδικότερα τη θεωρία ως εργαλείο καταγραφής. Και πάλι εδώ πρέπει να αναλογιστούμε πως πάντα τα λογοτεχνικά περιοδικά προχωρούσαν στις προτάσεις τους και έφερναν στην επιφάνεια λογοτέχνες ή ρεύματα μέσα από ερμηνευτικά αφιερώματα ή μεμονωμένα άρθρα.

Η Εξώπολις, στο γύρισμα του σκληρού αιώνα, θα επιμένει να προτείνει ελληνική και βαλκανική λογοτεχνία ως ιαματική παραμυθία. Με την επικουρία της θεωρίας, όχι ως φιλολογικό αυτοσκοπό αλλά προσανατολισμένη στο θαυμαστό ταξίδι των λέξεων. Έστω κι αν καμιά φορά καθυστερούμε ή χρονοτριβούμε την εκδοτική μας παρουσία. Και ζητούμε γι' αυτό την κατανόηση και τη συμπάθεια των συνδρομητών και αναγνωστών μας.